

Informacja z realizacji programu działania Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku za rok 2025

1. *Opis realizacji celów ogólnych w okresie sprawozdawczym*

W programie dyrektora założyłem trzy zasadnicze cele ogólne:

- a. modernizacja i aktualizację wystawy głównej
- b. zagospodarowanie Pola Bitwy Westerplatte, w tym budowa Muzeum Westerplatte
- c. poprawienie naukowej i popularyzatorskiej pozycji instytucji w wymiarze regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

W 2025 r. udało się zrealizować następujące zadania związane z osiągnięciem poszczególnych celów:

Ad. a. Wymienione zostały wszystkie projektory, przy czym większość z nich zamieniona została na energooszczędne i znacznie bardziej żywotne projektory laserowe. Wyremontowano przestrzeń sekcji „Opór”, co stanowiło kontynuację zaczętych w 2024 r. prac poprawiających warunki zwiedzania.

Rozszerzono narrację wystawy o dodatkowe wątki – związane z postacią Witolda Pileckiego, rodziny Ulmów, Henryka Dobrzańskiego. Poprawiono też film kończący wystawę, aktualizując jego finał o wątki ze współczesności. Zmiany wprowadzono także w „ulicy z 1945 r.”, dodając nowe treści. Instalacja „Ludzie tacy jak my” (sekcja Zagłada) otrzymała nową aranżację muzyczną. We wrześniu, w części „Opór” pojawiła się instalacja pokazująca w nowy, zdecydowanie bardziej atrakcyjny niż wcześniej sposób, największe akcje specjalne podziemia przeprowadzone w czasie II wojny (akcja specjalna Kutschera, uwolnienie Żydów belgijskich z XX transportu do Auschwitz, wysadzenie fabryki ciężkiej wody w Norwegii, zamach na Heydricha w Pradze). Cztery filmy wyprodukowane przy użyciu AI, w których grają profesjonalni aktorzy w wykreowanym komputerowo otoczeniu, to pierwsza tego rodzaju produkcja prezentowana w polskiej instytucji kultury. Wymienione zostały niektóre, najbardziej zniszczone wydruki wielkoformatowe (część „Pakt Ribbentrop-Mołotow”, Partyzantka i inne), poprawiana została też czytelność wydruków na szkle (część „Wolne Miasto Gdańsk”, „Opór cywilny”). Najistotniejszą niewątpliwie zmianą jest wprowadzenie na końcu ścieżki zwiedzania instalacji artystycznej kończącej wystawę. Obecnie jest to angażujące aktywność zwiedzających miejsce, gdzie zwiedzający zostawiają swoje przemyślenia i refleksje pisane na kartkach, będących częścią instalacji artystycznej. Na nowo została nagrana poprawiona i uzupełniona ścieżka dźwiękowa audioprzewodników (zbiera ona dwuletnie obserwacje i doświadczenia funkcjonalne i przestrzennej obsługi audioprzewodników), dodane zostały nowe wersje językowe: włoska, czeska i litewska.

Ad. b. W końcu kwietnia 2025 r. oddaliśmy do użytku mieszczącą się w Elektrowni wystawę archeologiczną „Pamięć w ziemi zapisana” opowiadającą o dziejach półwyspu oraz obronie Westerplatte w wrześniu 1939 r. Do końca roku odwiedziło ją ponad 25 000 osób. Wraz z wystawą otwarte zostało Centrum Obsługi Zwiedzających, w którym znajdują się m.in. pomieszczenia biurowe, sala edukacyjna, sklep muzealny, restauracja i kawiarnia. Ukończono budowę dwóch przystanków autobusowych na terenie przylegającym do COZ (węzeł komunikacyjny do którego dojeżdżać będzie komunikacja miejska a jednocześnie początek ścieżki zwiedzania Pola Bitwy Westerplatte). Rozstrzygnięty został przetarg na roboty

budowlane dla I etapu zagospodarowania Pola Bitwy Westerplatte. Rozstrzygnięty został konkurs na projekt wystawy głównej Muzeum Westerplatte. Wraz z zespołem pracowni architektonicznej przygotowywany jest projekt wykonawczy wystawy stałej.

Ad. c. Do najważniejszych działań wzmacniających pozycję popularyzatorską i naukową MIIWŚ zaliczam:

- cykl wykładów zorganizowanego we współpracy z Niemieckim Instytutem Historycznym, który pokazał szeroką perspektywę badań dotyczących II wojny światowej, prowadzonych przez historyków z całej Europy;
- prezentacja wystawy „Fake for Real: A History of Forgery and Falsification” we współpracy z Domem Historii Europejskiej w Brukseli (30 lipca – 2 listopada) oraz konferencja naukowa „Falszerstwa i mity w dziejach” (15-17 października), podczas której zaprezentowany został stan badań nad fałszerstwami i mitami historycznymi, zarówno tymi ukształtowanymi w wyniku celowych manipulacji, jak i powstałymi wskutek niekompletnych badań lub braku krytyki źródeł;
- organizację Szkoły jesiennej dla magistrantów i doktorantów pod hasłem „Pamięć w działaniu: społeczeństwo, narracje, przestrzenie”;
- dołączenie do Fundacji LRE (dawniej Liberation Route Europe) i programów koordynowanych zarówno jej oddział w Polsce jak i holenderską centralę;
- dołączenie do projektu ACE2-EU Volunteer Programme;
- wydanie, we współpracy z Fundacją Konrada Adenauera, niemieckojęzycznej wersji Katalogu Wystawy Głównej MIIWŚ;
- rozwijanie współpracy z innymi podmiotami regionalnymi, krajowymi i zagranicznymi;
- rozbudowę oferty Kina Muzeum oraz wydarzeń artystycznych, w tym w ramach programów do wystaw czasowych oraz realizowanych na wystawie głównej;
- rozbudowa ofertę edukacyjnej (warsztaty, lekcje muzealne, wydarzenia plenerowe w tym turystyki historycznej). Za szczególnie istotne uznaję otwarcie MIIWŚ na osoby z niepełnosprawnościami i zagrożone wykluczeniem. Dlatego w kolejnym w 2026 r. planuję zarządzanie tym zamierzeniem przez grupę roboczą, a nie tylko przez Koordynatora ds. Dostępności dla Osób ze Szczególnymi Potrzebami;
- dołączenie w 2025 r. do sieci Zielonych Instytucji Trójmiasta i Pomorza;
- zainicjowanie programu „Odporni na kryzys” – wielodomenowych działań związanych z bezpieczeństwem, rezyliencją, walką z dezinformacją i sieciowaniem podmiotów współpracujących na wypadek kryzysu lub wojny.

2. Najważniejsze osiągnięcia Instytucji w danym okresie

a. Sprawienie, że zainteresowanie zwiedzających wystawą główną MIIWŚ bezustannie wzrasta (prawie 621 tys. w 2025 r., dla porównania w 2024: prawie 573 tys., a w 2023: 532 tys.).

- b. Otwarcie wystawy archeologicznej „Pamięć w ziemi zapisana” którą odwiedziło ponad 25 tys. zwiedzających.
- c. Intensyfikacja procesu inwestycyjnego na Westerplatte (w tym pozyskanie Decyzji Środowiskowej, uzyskanie pozwolenia na realizację I-go etapu inwestycji od Wojewody Pomorskiego oraz rozstrzygnięcie konkursu na projekt wystawy głównej Muzeum Westerplatte). Realizacja niezbędnego elementu komunikacyjnego tj. przebudowa dwóch przystanków obsługujących dojazd do ternu półwyspu Westerplatte dla odwiedzających. Skoordynowanie dziesiątków czynności urzędowych oraz projektowych sprawiło, że plan zakończenia inwestycji w 2030 r. staje się coraz bardziej realny.
- d. Otwarcie wystawy „Nasi chłopcy. Mieszkańcy Pomorza Gdańskiego w armii III Rzeszy” (współpraca z Muzeum Gdańska oraz Centrum Badań Historycznych Polskiej Akademii Nauk w Berlinie), która wywołała jedną z najważniejszych dyskusji historycznych 2025 r.
- e. Nagroda Sybilli oraz Pomorska Nagroda Muzealna za wystawę „Las - schronienie ofiar. Kryjówka zbrodni”.
- f. Nagroda Marszałka Pomorskiego za zasługi dla rozwoju turystyki w kategorii oferta turystyczna (podnoszenie atrakcyjności regionu).
- g. Nominacja w plebiscycie „Wydarzenie Historyczne Roku” dla wystawy „Las – schronienie ofiar. Kryjówka zbrodni”.

3. Główne problemy Instytucji w danym okresie

- a. Zasadniczą trudnością w realizacji „programu dyrektora” jest obecny kształt wieloletniego programu rządowego „Budowa Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 - Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku” (uchwała nr 230/2023 z dnia 24.12.2023 r.). Zakłada on przeprowadzoną w latach 2023–2027 rewitalizację Pola Bitwy na Westerplatte i stworzenie nowoczesnego muzeum plenerowego. Przyjęty w nim kalendarz inwestycji i sposób jej realizacji był całkowicie nierealny już w momencie jego uchwalania. W efekcie mój poprzednik już w lutym 2024r. wystąpił o nowelizację tego dokumentu, do czego jednak nie doszło. Powołany przeze mnie zespół inwestycyjny MIIWŚ opracował realistyczny plan prac zakładający etapowość i zakończenie prac w 2030 r. Konieczna jest jednak nowelizacja programu wieloletniego, poprzez wydłużenie go do 2030 r.
- b. Zjawiskiem niezależnym od Muzeum, ale istotnie wpływającym na jego pracę są zewnętrzne naciski, a czasem wręcz ataki, osób czerpiących kapitał ze wzbudzania kontrowersji i polaryzacji społecznej. Pretekstem dla nich była na początku 2025 r. rewitalizacja wystawy głównej, a w lipcu otwarcie wystawy czasowej „Nasi chłopcy. Mieszkańcy Pomorza Gdańskiego w Armii III Rzeszy” realizowanej we współpracy z Muzeum Gdańska oraz Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie. Zarzut relatywizowania historii przez twórców wystawy i stojące za nimi instytucje podkopują wizerunek instytucji kultury oraz wpływają niszcząco na stan debaty publicznej w Polsce. Oskarżenia z reguły kierowane były przez osoby, które nie widziały wystawy. Wpływały one negatywnie na pracę instytucji, a zwłaszcza jej pracowników.

4. Majątek i gospodarka finansami w 2025

Sytuacja finansowa Instytucji w analizowanym okresie pozostawała stabilna, przy jednoczesnym zachowaniu zasad racjonalnego i efektywnego gospodarowania środkami publicznymi. Podstawowym źródłem finansowania działalności bieżącej była dotacja podmiotowa w kwocie 30,6 mln zł, uzupełniana przychodami ze sprzedaży towarów i usług w kwocie 17,3 mln zł. W ramach w/w przychodów to m.in: sprzedaż biletów wstępu, wynajem powierzchni konferencyjnych, gastronomicznych, sprzedaż towarów w sklepie muzealnym.

Dotacja podmiotowa MKiDN w 2025 r. stanowiła 64% przychodów instytucji pozostała część przychodów, czyli 34%, to środki własne wypracowane przez Muzeum.

W omawianym okresie odnotowano wzrost przychodów własnych w stosunku do roku poprzedniego o 17%, co wynikało m.in. z poziomu frekwencji oraz intensywności realizowanych przedsięwzięć programowych. Jednocześnie wzrost kosztów działalności operacyjnej w stosunku do poprzedniego o 15%, w szczególności w obszarze kosztów energii, usług zewnętrznych oraz wynagrodzeń, stanowił istotne wyzwanie dla bieżącego funkcjonowania Instytucji.

Istotnym elementem struktury finansowania były również dotacje inwestycyjne przeznaczone na realizację zadań związanych z zagospodarowaniem i rozwojem terenu Westerplatte. Środki te umożliwiły kontynuację strategicznego projektu o znaczeniu ogólnokrajowym, obejmującego tworzenie nowoczesnej przestrzeni muzealnej i miejsca pamięci o szczególnym znaczeniu historycznym dla dziedzictwa II wojny światowej.

Pomimo wskazanych wyzwań, Muzeum utrzymało płynność finansową oraz zdolność do realizacji zaplanowanych działań programowych i inwestycyjnych, w tym przedsięwzięć o charakterze wieloletnim i strategicznym.

5. Odniesienie się do celów szczegółowych

Cel szczegółowy: Rozwijanie relacji ze społecznością lokalną (szkoły, organizacje kombatanckie, organizacje pozarządowe, w tym instytucje wspomagające osoby z niepełnosprawnościami, służby mundurowe), okres realizacji celu 2025-2030.

W 2025 r. muzeum realizowało dwa rozbudowane programy towarzyszące wystawom czasowym przygotowanymi z myślą o lokalnych szkołach, uczelniach i gościach indywidualnych. Wystawa główna jest celem głównie turystów spoza województwa pomorskiego, a z wystaw czasowych i oferty kulturalnej korzystają (co pokazały badania ankietowe) przede wszystkim mieszkańcy regionu. Także z myślą o przybliżeniu naszej instytucji mieszkańcom Pomorza skróciliśmy w wybranych dniach godziny otwarcia muzeum, aby w przestrzeni wystawy głównej zaprezentować spektakl (wspólnie z Miejskim Teatrem Miniatura w Gdańsku) „Lot Maksymiliana” o obronie Poczty Polskiej w Gdańsku. Spektakl obejrzało blisko 1000 widzów, a jednocześnie skrócone godziny nie wpłynęły w widoczny sposób na frekwencję wystawy głównej.

W 2025 r. wszyscy pracownicy muzeum przeszli szkolenie w zakresie pracy z osobami ze szczególnymi potrzebami.

W przygotowywanym dla MIIWŚ projekcie nowej nawigacji przestrzennej uwzględniony został szereg zaleceń wynikających z potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. W ich opracowanie włączony został Koordynator ds. Dostępności dla Osób ze Szczególnymi Potrzebami.

Pracownicy przygotowali scenariusze lekcji muzealnych dla osób ze szczególnymi potrzebami i tego typu zajęcia już się odbywają.

25 czerwca 2025 r. MIIWŚ zorganizowało otwartą dyskusję nad przyszłością półwyspu Westerplatte jako terenu Muzeum oraz terenu rekreacyjnego ważnego dla mieszkańców Gdańska na którą zostały zaproszone różne grupy interesariuszy Westerplatte. Tytuł dyskusji „Jakiej przyszłości potrzebuje przeszłość”. Spotkanie miało charakter społecznej konsultacji i nastawione było na wspólne planowanie przyszłości otwartego i dostępnego muzeum plenerowego.

1 września na Westerplatte we współpracy ze służbami mundurowymi MIIWŚ organizowało coroczne uroczystości rocznicy wybuch II wojny światowej.

Cel szczegółowy: Uruchomienie ścieżki zwiedzania w obszarze Pola Bitwy Westerplatte, okres realizacji celu 2025-2030.

26 kwietnia otwarta została nowa, oznakowana ścieżka zwiedzania zaczynająca się przy COZ. Biegnie ona następnie w kierunku Cmentarza Żołnierzy Wojska Polskiego, Wartowni nr 1, Nowych Koszar, Pomnika Obrońców Wybrzeża i następnie do Elektrowni, gdzie mieści się wystawa archeologiczna. W COZ zwiedzający mogą pobrać aktualne mapki z trasą zwiedzania i krótkimi informacjami. Wraz z kolejnymi etapami inwestycji ścieżka ta będzie aktualizowana.

Ważnym momentem wpływającym dodatnio na estetykę półwyspu i poprawę jakości zwiedzania miało usunięcie z obszaru Pola Bitwy Westerplatte mało estetycznych punktów handlowych i gastronomicznych (pozostawiono jeden stacjonarny punkt gastronomiczny oraz publiczną toaletę – do momentu rozpoczęcia się II etapu inwestycji budowlanej – tj. do września tego roku. Formalności z tym związane zostały już zakończone, zaś najemcy poinformowani o tym fakcie (spotkania z nimi odbyłem w kwietniu i czerwcu 2025 r.).

Cel szczegółowy: Reorganizacja wynikająca m.in. z uruchomienia Oddziału MIIWŚ Muzeum Westerplatte; opracowanie i wdrożenie nowego regulaminu organizacyjnego, pracy oraz pracy zdalnej; wprowadzenie obligatoryjnego elektronicznego obiegu dokumentów oraz systemu obsługującego obszar HR, okres realizacji celu 2025-2026.

Przeobrażenia organizacyjne Muzeum rozpoczęto od wprowadzenia nowego *Regulaminu organizacyjnego* (luty 2025 r.), który dał fundament dalszych zmian oraz rozwoju instytucji. Kolejną zmianą zarządczą był wprowadzony w marcu, z późniejszymi poprawkami, *Regulamin pracy*, który wprowadził równoważny czas pracy. W celu lepszego przyswojenia zasad zespół został przeszkolony przez specjalistę z wieloletnim stażem w sektorze HR.

W kwietniu wprowadzony nową *Instrukcję kancelaryjną*, a następnie wprowadzony został obligatoryjny elektroniczny obieg dokumentów jako podstawowy system, w którym wykonujemy czynności kancelaryjne oraz dokumentujemy przebieg załatwiania i rozstrzygania spraw MIIWŚ. Powołany zespół do spraw wprowadzenia i utrzymania systemu elektronicznego zarządzania dokumentacją przeszkolił wszystkich pracowników. We wszystkich komórkach merytorycznych obecni są koordynatorzy elektronicznego zarządzania dokumentacją zaś nad

całością procesu czuwa przewodnicząca zespołu do spraw wprowadzenia i utrzymania systemu elektronicznego zarządzania dokumentacją.

W drugim kwartale 2025 r. wprowadzono system HRM, który jest narzędziem wspierającym planowanie pracy każdego pracownika. Cały zespół MIIWŚ został przeszkolony z użytkowania systemu. Każdy pracownik zyskał możliwość samodzielnego składania wniosków i sprawdzania informacji kadrowych online, bez konieczności bezpośredniego kontaktu z Działem Personalnym.

W lipcu 2025 r. zaktualizowano *Regulamin pracy zdalnej* w MIIWŚ. Zmiany wynikają z analizy dotychczasowego *Regulaminu*, podczas której wykazano konieczność uproszczenia systemu zarządzania pracą zdalną. Wprowadzone zmiany sprawiły, że praca zdalna stała się bardziej elastyczna, a jednocześnie pracodawca zyskał lepsze narzędzia do zarządzania nią i monitorowania realizacji zadań.

Rozpoczęto prace nad przygotowaniem systemu okresowych ocen pracowniczych. Założono kilkietapowe działanie mające na celu stworzenie skutecznego narzędzia motywującego pracownika do lepszej pracy, dzięki samoocenie i rozmowie z przełożonym. Pierwszy etap zakładał testowanie przyjętych założeń (w tym kryteriów oceny), kolejne będą związane z jego doskonaleniem.

Uregulowano też inne sfery działalności statutowej Muzeum, starając się upodmiotowić pracowników, wsłuchując się w ich głos i lepiej wykorzystując ich inicjatywę i doświadczenie. W muzeum w 2025 r. rozwinęło swoją pracę Kolegium ds. Projektów Partycypacyjnych. Jest to ciało doradcze, wg mojego rozpoznania jedyne tego typu w Polsce, rekomendujące Dyrektorowi podjęcie współpracy lub jej odrzucenie z podmiotami zewnętrznymi. Tak jak muzeum partycypuje w projektach społecznych, tak pracownicy mogą mieć istotny wpływ na kierunki współpracy muzeum. Warto podkreślić, że w Kolegium są pracownicy różnych działów, w tym tylko jeden kierownik. Powołano Kolegium Wystawiennicze rekomendujące realizację konkretnych wystaw czasowych oraz odnoszące się do polityki MIIWŚ względem propozycji zewnętrznych. Ponadto utworzono Kolegium Wydawnicze kształtujące strategię wydawniczą Muzeum. W wyborach wybrano też przedstawicieli załogi.

Cel szczegółowy: Udostępnienie wystawy archeologicznej w Elektrowni, Centrum Obsługi Zwiedzających; Stworzenie scenariusza a następnie nadzór merytoryczny nad opracowaniem projektu wystawy w pawilonie głównym MW, okres realizacji celu 2025-2030.

W końcu kwietnia udostępnione turystom zostały wystawa w budynku Elektrowni oraz Centrum Obsługi Zwiedzających.

W lipcu zamknięte zostały prace nad nowym scenariuszem wystawy stałej Muzeum Westerplatte.

Obecnie zespół specjalistów MIIWS współpracuje z zespołem pracowni architektonicznej nad przygotowaniem projektu wykonawczego wystawy głównej.

Cel szczegółowy: Systematyczne pozyskiwanie zbiorów, w tym pochodzących z prac archeologicznych realizowanych w obrębie Pola Bitwy Westerplatte, ich ewidencja

i konserwacja, z których część będzie wykorzystana na wystawie stałej Pola Bitwy Westerplatte, okres realizacji celu 2025-2030.

Muzeum zakupiło w okresie sprawozdawczym 441 obiektów, pozyskało 917 darów oraz 41 depozytów. Do najcenniejszych zakupów zaliczam album okolicznościowy upamiętniający układ monachijski zawarty podczas konferencji w Monachium w dniach 29-30.09.1938 r. przez Niemcy, Włochy, Francję i Wielką Brytanię; niemieckie dokumenty sztabowe dotyczące obrony Monte Cassino w 1944 r.

W przypadku darów są to: pistolet FN 1910 kalibru 7,65 mm, produkcji belgijskiej należący do mjr. Henryka Sucharskiego (1898-1946), przekazany w prezencie w 1946 r. ks. Janowi Mercie oraz zbiór pamiątek związanych z Leonem Picewiczem, podoficerem Polskich Sił Powietrznych na Zachodzie, odznaczonym VM.

W ramach prac archeologicznych na terenie Pola Bitwy Westerplatte pozyskano łącznie 11809 artefaktów. 2579 sztuk uznano za zabytki wydzielone (o wartości historycznej i wystawienniczej). Reszta (9230 szt.) to tzw. zabytki masowe (fragmenty naczyń, szkła, metale). Ponadto w trakcie prac nadzór saperski przekazał saperom WP 262 sztuki materiałów wybuchowych i niebezpiecznych pochodzenia wojskowego (amunicja strzelecka, pociski artyleryjskie itp.).

Cel szczegółowy: Zapewnienie stabilnej sytuacji finansowej z wykorzystaniem dotacji organizatora w połączeniu z pozyskanymi przychodami własnymi oraz wykorzystanie efektu synergii z nowym oddziałem na Westerplatte, okres realizacji celu 2025-2030.

Sytuacja finansowa muzeum jest stabilna. Opracowujemy system sprzedaży łączonych biletów na wystawy MIIWŚ w budynku głównym oraz na wystawę archeologiczną w Elektrowni (cel – osiągnięcie efektu synergii). Poza przychodami ze sprzedaży biletów na wystawy (ekspozycja stała, wystawy czasowe), Muzeum prowadzi podnajem okazjonalny (w tym komercyjny) przestrzeni ogólnodostępnych (sala kinowa, sale edukacyjne i konferencyjne), a także dzierżawę przestrzeni restauracyjnych (w tym zlokalizowanych w Oddziale Westerplatte).

Cel szczegółowy: Zorganizowanie cyklu corocznych szkół letnich/jesiennych adresowanych do doktorantów, okres realizacji celu 2025-2030.

Pierwsza (jesienna) edycja szkoły odbyła się 23-29 listopada i zorganizowana została we współpracy z Instytutem Studiów Politycznych PAN. Na program szkoły zatytułowany „Pamięć w działaniu: społeczeństwo, narracje, przestrzenie” składały się wykłady uznanych naukowców, debaty prowadzone przez znakomitych dziennikarzy i menadżerów kultury, praktyczne warsztaty z udziałem ekspertów, a także możliwość zwiedzania wystaw MIIWŚ, ECS, Muzeum Gdańska i ulic Gdańska z oprowadzaniem. Nacisk położono na aktywność i kreatywność studentów uczestniczących w zajęciach wychodzących poza nurt naukowy – przeprowadzono bowiem warsztaty z reportażu literackiego oraz reportażu dźwiękowego. W Szkole Jesiennej uczestniczyło 17 doktorantów oraz magistrantów.

Cel szczegółowy: Zmiana profilu czasopisma MIIWŚ „Wojna i pamięć” z publikującego głównie teksty z zakresu historii politycznej i militarnej badaczy średniego i starszego pokolenia na periodyk interdyscyplinarny uwzględniający także takie problemy jak

kultura pamięci, polityka pamięci i historia w przestrzeni publicznej adresowany w dużym stopniu do autorów debiutujących i reprezentujących młodsze pokolenie, okres realizacji celu 2025-2030.

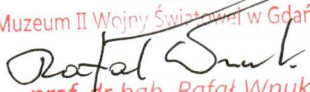
W sierpniu wyszedł kolejny, 6 numer pisma „Wojna i pamięć”. Większość tekstów zamówiona została przez redakcję ustępującą (redaktorem naczelnym był mój poprzednik) natomiast prace nad nimi przejęła i prowadziła redakcja w nowym składzie. Obecnie trwają prace nad nr 7, którego tematem przewodnim są pozamilitarne aspekty wojny. Zgodnie z założeniami zawartymi w „programie dyrektora” zdecydowana większość tekstów przesłana została przez młodych naukowców (doktoranci lub osoby ze stopniem doktora). Planowany numer 7 rocznika ukaże się w 2026 r.

6. Wnioski

Syntetyczne wskazanie najważniejszych wyzwań na przyszłość wynikających z realizacji Programu w danym okresie.

Za najważniejsze wyzwania związane z realizacją „programu dyrektora” uważam:

- utrzymanie na dotychczasowym lub niewiele niższym poziomie liczby zwiedzających wystawę główną MIIWŚ (utrzymanie atrakcyjności);
- dalsza modernizacja wystawy głównej w celu zwiększenia jej atrakcyjności merytorycznej, uczynienia jej przyjaźniejszej dla zwiedzających, w tym dla osób z niepełnosprawnościami;
- rozbudowę kolekcji ze szczególnym uwzględnieniem wątków uniwersalnych, w tym sztuki odnoszącej się do wojny i jej pamięci;
- dostosowanie budynku MIIWŚ i terenu go otaczającego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- uczynienie otoczenia MIIWŚ bardziej przyjaznym przez wprowadzenie na Plac Władysława Bartoszewskiego zieleni (tzw. rozbetonowanie i wprowadzenie dających cień drzew), aby uczynić tę przestrzeń atrakcyjną dla społeczności lokalnej;
- utrzymanie stałego dostępu do Pomnika Obrońców Wybrzeża, Cmentarza Wojska Polskiego oraz Elektrowni w okresie I etapu inwestycji budowlanej, a podczas II etapu, utrzymanie dostępu do zrewitalizowanych części Półwyspu. Chodzi o takie zorganizowanie inwestycji na Westerplatte, by miejsca tego nie odciąć od zwiedzających i umożliwić im możliwie pełne poznanie historii tego miejsca, również podczas prac budowlanych;
- taka koordynacja budowlanych Pawilonu Głównego oraz wystawy stałej w Pawilonie, aby możliwe było wykonanie i montaż wystawy na etapie budowy Pawilonu, a nie dopiero po jego oddaniu;
- przygotowanie Muzeum na ewentualny kryzys związany z nadzwyczajnymi zdarzeniami, groźną awarią techniczną, czy wojną, w tym mieści się budowanie społeczności gotowej do działania na rzecz Muzeum i lokalnej społeczności.

DYREKTOR
Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku

prof. dr hab. Rafał Wnuk